

Η ακριτική εκκλησία της παλιάς Λευκωσίας

Το θαύμα του Αγίου Κασσιανού

Κάποτε ήταν ο ναός μιας από τις πλέον αρχοντικές ενορίες της πρωτεύουσας. Σήμερα, ο Άγιος Κασσιανός θυμίζει περισσότερο ξωκλήσι, αν και περιτριγυρισμένος από σπίτια, των οποίων όμως οι κάτοικοι αναζήτησαν μια καλύτερη ζωή στην εκτός των τειχών Λευκωσία, μακριά από τις κάννες των όπλων των Τούρκων στρατιωτών.

Γράφει ο Γιώργος Κωνσταντίνου

Ο ναός έχει δύο Άγιες Τράπεζες. Η μία, αφιερωμένη στην Παναγία, ανήκε στον παλιό ναό δίπλα από τον οποίο προστέθηκε ο νεότερος και μεγαλύτερος. Σήμερα, χρησιμοποιείται μόνο η Αγία Τράπεζα του Αγίου Κασσιανού.

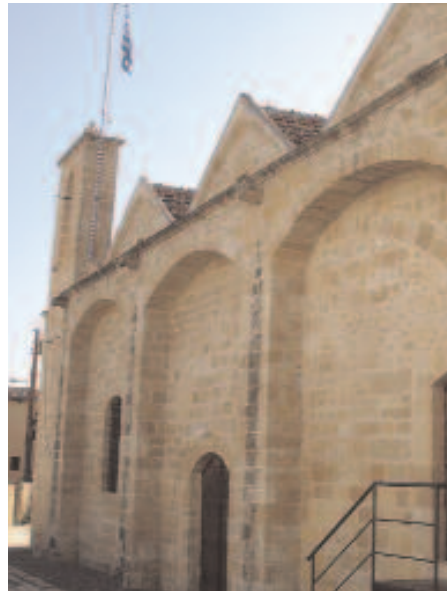

Η κυρία Ευδοκία, η οποία φροντίζει καθημερινά το ναό, κρατά με ευλάβεια το κράνος του Αγίου Κασσιανού.

Σήμερα, αν δεν το έχεις τάμα, από το ναό του Αγίου Κασσιανού δεν περνάς. Από το 1964, και κυρίως μετά το 1974, ο δρόμος που περνά έξω από την εκκλησία είναι κομμένος με οδόφραγμα της Εθνικής Φρουράς. Ο κ. Στέλιος Παπαντωνίου, πρόεδρος της εκκλησιαστικής επιτροπής του ναού και πρώην κάτοικος της ενορίας, μας λέει χαρακτηριστικά: «Κάθε λίγο καιρό όλο και κάποιος πιστός θα έρθει να μας αναφέρει ένα θαύμα του Αγίου Κασσιανού, όμως, κατ'εμένα, το μεγαλύτερο θαύμα του Αγίου είναι που σταμάτησε την πράσινη γραμμή μόλις 30 μέτρα από το ναό του. Στα σχέδια των Τούρκων ξέρουμε ότι ήταν και αυτό το κομμάτι της Λευκωσίας».

Περπατώντας στα πλακόστρωτα σοκάκια της παλιάς Λευκωσίας και ακολουθώντας τις πινακίδες, θα αντικρίσεις το ναό του Αγίου Κασσιανού, κρυμμένο πίσω από τις στέγες των σπιτιών και περιτριγυρισμένο από ένα πανέμορφο κήπο με δέντρα και λουλούδια. Πολύ κοντά του είναι ο ναός της Παναγίας της Χρυσαιλιώτισσας και το Πολιτιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Κύπρου, πιο γνωστό ως Αρχοντικό Αξιοθέας. Πολύ κοντά είναι και τα σχολεία της ενορίας Αγίου Κασσιανού, όμως αυτά βρίσκονται στη νεκρή ζώνη.

Η εκκλησία, που κάποτε ήταν μία από τις τρεις βασικές της Λευκωσίας και στην οποία προνομιακά λειτουργούσε κάθε 1η Ιανουαρίου ο Αρχιεπίσκοπος, λειτουργεί, πλέον, μόνο κάθε Κυ-

ριακή και στις μεγάλες γιορτές. Αν υπάρχει λειτουργία σε ημέρα εκτός Κυριακής, οι εκκλησιαζόμενοι είναι λιγότεροι από τους ψάλτες και τους επιτρόπους. Δυο-τρία άτομα, εκτός αν έρθουν μαθητές από το Λύκειο της Παλλουριώτισσας με τους καθηγητές τους.

?

Τις Κυριακές, όμως, η εκκλησία βάζει τα γιορτινά της, αφού την επισκέπτονται οι παλιοί της ενορίτες. Ακόμα καλύτερα γίνονται τα πράγματα το Πάσχα, όταν στη γειτονιά καταφθάνουν ακόμα και οι ενορίτες που ζουν εκτός Κύπρου.

Είναι ο μοναδικός ναός αφιερωμένος στον Άγιο Κασσιανό στην Κύπρο. Κτίστηκε το 1854, δίπλα από μικρό παλαιότερο ναό (μάλλον του 1780), από τον οποίο διατηρήθηκε η Αγία Τράπεζα.

Αν και η γιορτή του Αγίου Ιωάννου του Κασσιανού (αυτό είναι ολόκληρο το όνομα του Αγίου) τιμάται κάθε χρόνο στις 28 Φεβρουαρίου, εντούτοις η επίσημη μέρα της γιορτής του είναι η 29η Φεβρουαρίου, συνεπώς, λογικά, θα έπρεπε να τιμάται μόνο κάθε τέσσερα χρόνια.

Κειμήλια

Το πολυτιμότερο κειμήλιο της εκκλησίας του Αγίου Κασσιανού είναι ένα ασημένιο κράνος (αποκαλείται και σκούφια, αν και είναι μεταλλικό), το οποίο πιστεύεται ότι χρησιμοποιήθηκε από τον Άγιο Κασσιανό. Όπως μας είπε ο κ. Παπαντωνίου, πολλά από τα αρχαία κειμήλια του ναού πιθανολογείται ότι βρέθηκαν κατά το μεσαίωνα σε σπηλιά της περιοχής, μεταξύ αυτών και το ασημένιο κράνος, το οποίο θεωρείται θαυματουργό (πολλά

άτομα, που υποφέρουν κυρίως από πονοκεφάλους, ζητούν να τους γίνει παράκληση κατά την οποία ο ιερέας τούς φορά το κράνος).

Πώς βρέθηκαν προσωπικά αντικείμενα του Αγίου Ιωάννη Κασσιανού στην Κύπρο είναι άγνωστο, αφού ο Άγιος έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του –και ενταφιάστηκε– στη Μασσαλία της Γαλλίας. Ο Άγιος Ιωάννης Κασσιανός γεννήθηκε το 365, ήταν Ρωμαίος επιστήμονας και υπηρέτησε στο ρωμαϊκό στρατό. Αργότερα, έγινε μοναχός και ήταν μαθητής του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου.

π

Το ρολόι του τυφλού ορφανού

Ένα ξύλινο ρολόι στα δεξιά της εισόδου του ναού φέρει σκαλισμένη μια παράξενη σημείωση: «Δωρεά Νικολή (τυφλού) ορφανού, 1929».

Σύμφωνα με αναφορές που βρήκαμε στην εφημερίδα «Ένωσις» (30/5/2009) και στο «Χρονικό» της εφημερίδας «Πολίτης» (29/2/2004), ο Νικολής γεννήθηκε το 1880. Η μάνα του τον μεγάλωνε μόνη της. Από ιατρικό λάθος ο Νικολής έχασε το φως του. Η μάνα πεθαίνει πολύ νέα και το παιδί διαμένει μόνο σε ένα δωματάκι στην ενορία του Αγίου Κασσιανού. Μεγαλώνει με τη φροντίδα των γειτόνων. Κερδίζει τα προς το ζην παίζοντας μαντολίνο σε γάμους και γιορτές και κάποτε στους

δρόμους. Ο Νικολής φοβόταν ότι μετά το θάνατό του δεν θα τον θυμούνταν, γι' αυτό χάρισε στην εκκλησία του Αγίου Κασσιανού αυτό το ρολόι. Η εκκλησιαστική επιτροπή το τοποθέτησε εκεί που πάντα στεκόταν ο Νικολής. Η επιτροπή, μέχρι σήμερα, κάθε χρόνο τού κάνει μνημόσυνο τη μέρα της γιορτής του Αγίου Κασσιανού.

Ο ναός είναι ανοικτός καθημερινά από τις 8:00 το πρωί μέχρι τη 1:00 το μεσημέρι και από τις 3:00 το απόγευμα μέχρι τις 5:00. Παράκλησεις τελούνται τις Κυριακές, μετά από συνεννόηση με τον ιερέα. Εφημέριος: Οικον. Γεώργιος Μελέτης (τηλ. 22774947).

